

Stockholm 2010-04-20

Socialdemokraternas tolvpunktsprogram för nedrustning

En svensk offensiv mot massförstörelsevapen
och för nedrustning

1. Minska kärnvapenarsenalerna

Sverige måste med politiska och diplomatiska medel aktivt påverka kärnvapenmakterna att fullfölja sina skyldigheter enligt NPT-avtalet och de åtaganden dessa gjorde vid NPT-konferenserna 1995 och 2000, nämligen att genom förhandlingar reducera och slutligen avskaffa sina kärnvapenarsenaler. Ett misslyckande likt 2005 års översynskonferens för NPT måste undvikas.

2. Stärk internationella avtal om kärnvapen

Sverige bör använda de signaler som nu kommer inte minst från den amerikanska administrationen om reducerad kärnvapenanvändning för att i FN på ett konstruktivt och realistiskt sätt driva frågan om förbud mot all användning av kärnvapen. Sverige bör i samråd med likasinnade stater i FN föreslå att sonderingar och konsultationer inleds för att undersöka förutsättningarna för en internationell konvention om ett fullständigt förbud mot kärnvapen.

3. Hindra att höganrikat uran kommer i fel händer

President Obama uppmärksammade genom sin konferens om nukleär säkerhet i Washington april 2010 problemet med att nukleärt material kan komma på villovägar. Ett problem som vuxit de senaste åren och beror på spridning av kärnvapen och höganrikat uran från olika delar av f.d. Sovjetunionen men också från en rad andra privata och statliga aktörer som tjänar pengar på att sälja radioaktivt material till ickestatliga aktörer som kan använda dessa i terrorhandlingar. För att hindra denna utveckling krävs bl.a. att det internationella atomenergiorganet IAEA och dess kontrollsystem (safeguardssystem) förstärks.

4. Stärk NPT-avtalet

NPT-avtalet utgör tillsammans med övriga nedrustningsavtal ett regelverk för att minska och på sikt avskaffa kärnvapen. Att stärka NPT-avtalet är av största vikt. I maj 2010 genomförs en avgörande översynskonferens för NPT-avtalet. Ett misslyckande likt 2005 måste undvikas då detta skulle riskera att förstöra den globala ickespridningsregimen. Centralt är att översynskonferensen bekräftar slutmålet om en kärnvapenfri värld samtidigt som stöd ges till praktiska åtgärder (exempelvis de så kallade 13 praktiska stegen från översynskonferensen 2000) för att uppnå detta mål. Vi bör arbeta med en rad instrument som till exempel att verka för att kärnvapnen ges minskad roll i de olika militära doktrinerna och att taktiska kärnvapen avvecklas.

5. Verka för att provstoppsavtalet kan träda i kraft

Sverige bör verka för att avtalet CTBT som förbjuder kärnvapenprovsprängningar genom ratificeringar kan träda ikraft.

6. Minska risken för oavsiktliga angrepp

Sverige bör tillsammans med likasinnade länder söka förmå kärnvapenstaterna, främst USA och Ryssland, att minska riskerna för oavsiktliga angrepp genom att ta bort vapnen från dagens höga beredskap att avlossas (s.k. de-alerting). Sverige har tidigare bl.a. i FN:s generalförsamling nära samarbetat i denna fråga med Nya Zeeland, Chile, Nigeria och Schweiz. Tyvärr har den svenska regeringen, till besvikelse för dessa parter och utan förklaring dragit sig undan detta samarbete som syftar till internationell stabilitet och säkerhet.

7. Stärk arbetet i EU

Internationell fred och säkerhet uppnås bäst i samverkan med andra och Sverige bör använda sitt EU-medlemskap för att i denna krets vara pådrivande för att unionen ska skärpa sitt nedrustningsarbete. Under det svenska ordförandeskapet 2001 var den socialdemokratiska regeringen drivande i arbetet med att ta fram en handlingsplan i EU för arbetet mot massförstörelsevapen. Flera andra länder har sedan under sina ordförandeskap följt upp detta arbete. Under den borgerliga regeringens ordförandeskap i EU hösten 2009 utmärkte man sig dock genom sin brist på initiativ.

8. Stärk nedrustningskonferensen i Genève

Den internationella nedrustningskonferensen (CD) i Genève har i över ett årtionde varit oförmögen att arbeta. Sverige bör i samverkan med både EU- och NAC-länder aktivt söka verka för att CD kan återuppta sitt arbete. I första hand gäller det att förhandla fram ett fördrag om stopp för produktion av klyvbart material (FMCT) och om kontrollfrågor avseende lager av sådant material.

9. Förbud mot kemiska och biologiska vapen

När det gäller kemiska vapen bör Sverige, som tidigare spelade en internationellt ledande roll i förhandlingarna om en konvention om förbud mot kemiska vapen, aktivera sitt deltagande i OPCW, konventionens verkställande organ i Haag. Inom konventionen mot biologiska vapen som genomför sin översynskonferens hösten 2011 bör Sverige återta ledningen i arbetet för att ge konventionen ett fungerande system för efterlevnad och verifikation.

10. Stärk svensk kompetens

Sverige bör säkra och stärka den vetenskapliga kompetensen vad gäller massförstörelsevapen, såväl för skyddsändamål som för nedrustnings- och ickespridningspolitik. Vilket skulle underlätta för Sverige att återta sin internationellt ledande roll på dessa områden. SIPRI har drabbats av kraftiga nedskärningar av statliga anslag under den borgerliga regeringen. SIPRI måste kunna upprätthålla sin position som ett av världens främsta fredsforskningsinstitut. Vidare bör de enheter inom försvarets forskningsinstitut FOI som är inriktade på forskning om massförstörelsevapen ges resurser att upprätthålla sin kompetens. Sverige bör också aktivt medverka i de internationella icke-spridningssträvandena, bl.a. genom engagemang i Cooperative Threat Reduction, bl.a. genom att tillhandahålla svensk kompetens ifråga om reaktorsäkerhet.

11. Klustervapen

Sverige bör snarast ratificera överenskommelsen om förbud mot klustervapen och inleda skrotningen av den svenska BK90. Sverige bör också aktivt arbeta för internationell anslutning till konventionen liksom stödja arbetet för ett klustervapenförbud inom ramen för CCW (Convention on Certain Conventional Weapons).

12. Små och lätta vapen

Sverige bör intensifiera arbetet för att minska antalet och användningen av små och lätta vapen genom såväl FN:s arbetsplan, EU strategi samt genom att utveckla en nationell handlingsplan. En fråga som måste ges hög prioritet de närmaste åren är förhandlingarna om ett internationellt avtal om vapenhandel (Arms Trade Treaty). Sverige bör spela en framträdande roll för att detta avtal ska kunna bli verklighet.

